

Datum: 2011-04-19

Vår beteckning: 516-2011-00502

Utredare: Anna Henningsson

Granskad av:

Olycksundersökning efter brand på gruppboenden Nya Sandbackavägen

Bilden lånad från orebro.se

Larmtid: 2011-04-19, 14:21:42

Adress: Sandbackavägen

Objektstyp: Vårdanläggning

Startutrymme: Toalett/Badrum

Startföremål: Kläder

Händelseorsak: Rökning

Insatsrapport: 2011/00625

Nerikes Brandkår undersöker olyckor och räddningsinsatser mot bakgrund av Lagen om skydd mot olyckor (SFS 2003:778), kap 3, §10. Syftet är att klarlägga olycksorsak, olycksförlopp och räddningsinsatsen. Detta skall användas för utveckling av operativ verksamhet och olycksförebyggande arbete. Arbetet har **inte** till syfte att klarlägga ansvar, skuld eller vållande.

För kännedom

MSB
Skyddsavdelningen
Räddningsavdelningen
Brandposten
Lsty

För åtgärd

Örebro Kommun

Postadress:
Nerikes Brandkår
Box 33600
701 35 ÖREBRO

Hemsida:
www.nerikesbrandkar.se

Telefon:
019-20 86 50

Fax:
019-20 86 55 (Örebro)
019-689 60 28 (Byrsta)

Org. Nr:
222000-1016

Pg. Nr:
4931705-0

Sammanfattning - Erfarenheter

Utalarmering

Ingen anmärkning.

Räddningsinsats

Ingen räddningsinsats utfördes.

Samverkan med polisen

Ingen anmärkning.

Samverkan med landstinget

Ingen anmärkning.

Samverkan med övriga

Personalens agerande räddade sannolikt mannen från att erhålla livshotande skador. Personalen erhåller kontinuerlig utbildning i brandskydd enligt Örebro Kommuns rekommendationer. Att som personal utsättas för att åsynen av en person som brinner med öppna lågor är mycket traumatiskt och det kan vara svårt att begära att personalen trots utbildning ska agera helt rationellt. Den vårdare som var först inne hos mannen uppgav så här i efterhand att han egentligen borde använt duschen direkt, men att han agerade utan att tänka och ville bara slå bort flammorna från mannen. Mycket kort efter anlande ytterligare personal med brandfilt och man duschade sedan mannen med duschslangen.

Byggnadstekniskt brandskydd

Personer som inte själva kan förväntas agera om en brand inträffar behöver tekniska lösningar för att skyddas. I lägenheten fanns såväl automatiskt brandlarm i form av rökdetektorer och boendesprinkler. Den riskbedömning som gjordes då sprinklern installerades visade att risken för brand bedömdes som mycket stor i själva boendedelen av lägenheten. Att brand skulle uppstå i badrummet bedömdes som mindre sannolikt. Med tanke på mannens sjukdomshistoria och mängden tillbud och brännmärken i boendedelen var detta en mycket rimlig åtgärd ställt i förhållande till kostnaden för anskaffa sprinkler.

Förslag till åtgärder

Mannen kommer sannolikt att fortsätta röka i lägenheten och använda spisen på samma sätt som tidigare. Att förse lägenheten med fler sprinklerhuvuden kan vara ett bra sätt att utöka skyddet eftersom mannen på grund av sitt handikapp saknar förmåga att agera rationellt när något inträffar.

Vårdpersonalen behöver fortsatt kontinuerlig brandutbildning för att kunna upprätthålla kompetensen då något inträffar.

.....

Postadress:

Nerikes Brandkår
Box 33600
701 35 ÖREBRO

Hemsida:

www.nerikesbrandkar.se

Telefon:

019-20 86 50

Fax:

019-20 86 55 (Örebro)
019-689 60 28 (Byrsta)

Org. Nr:

222000-1016

Pg. Nr:

4931705-0

Anledning till undersökningen

En person brännskadas då han i samband med rökning åstadkommer brand i sina kläder och håret.

Beskrivning av objektet

Fastigheten består av två olika vårdverksamheter i två våningsplan. På övre våningen finns "Positivet", ett gruppboende omfattande åtta lägenheter för personer med psykiska funktionshinder.

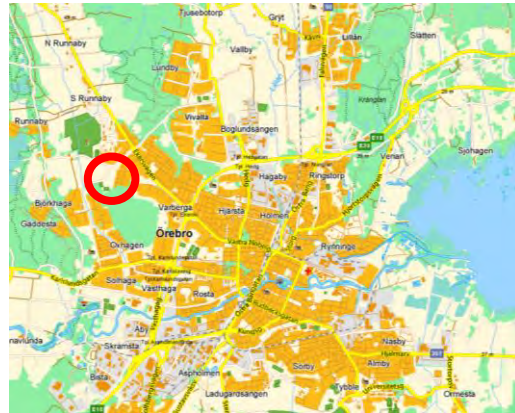

Fig 1: Sandbackavägen i Örebro

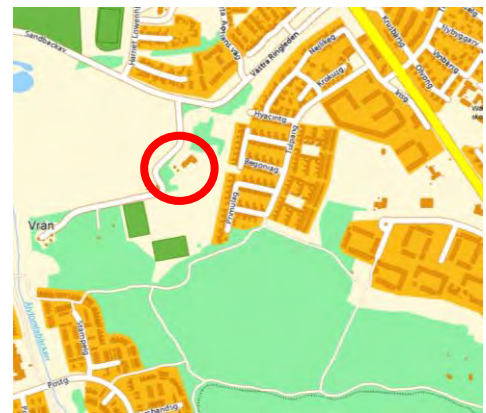

Fig 2: Fastighetens läge

På första våningen där branden bröt ut, finns "Nya Sandbacken", ett stödboende med 7 lägenheter för psykiskt funktionshindrade med LSS-beslut. Dessutom finns två fristående stugor alldeles utanför boendet. Varje lägenhet är på ca 25 kvadratmeter och har eget kök. Boendet är bemannat dygnet runt.

Fig 3: Brandlägenheten finns i vinkeln.

Fig 4: Den branddrabbade lägenheten.

Efter ett antal brandtillbud i fastigheten har boendesprinkler av typen Q-Fog installerats i flera lägenheter. Vid tre tillfällen har sprinklern löst ut på grund av brand. Hemma hos den nu drabbade hyresgästen har det brunnit vid ett tidigare tillfälle varvid Q-Fog anläggningen löste ut och släckte branden.

Orsak

Den drabbade mannen är född 1953 och multihandikappad, förutom sitt psykiska handikapp. Mannen är dessutom rökare. Han har vid ett flertal tillfällen orsakat såväl bränder som tillbud. I mannens lägenhet har det funnits mängder av brännmärken. Mannen har uttalat en tendens att somna när han sitter och röker.

Skador

Mannen brännskadades främst på överkroppen, halsen och ansiktet. Mannen hade vid brandtillfället dessutom långt hår som säkerligen bidrog till den brandspridningen kring ansiktet. Efter några dygn på brännskadekliniken i Linköping flyttades mannen till Universitetssjukhuset i Örebro. 5 maj var mannen tillbaka i bostaden.

Organisation på skadeplatsen

Larmet kom in som ett automatiskt brandlarm, vilket genererar litet larm på station 100. Bil 102 med 1+4 åkte till platsen.

Postadress:
Nerikes Brandkår
Box 33600
701 35 ÖREBRO

Hemsida:
www.nerikesbrandkar.se

Telefon:
019-20 86 50

Fax:
019-20 86 55 (Örebro)
019-689 60 28 (Byrsta)

Org. Nr:
222000-1016

Pg. Nr:
4931705-0

Tider

Händelser i ärendet	Klockslag	Tid efter larm
Automatiskt brandlarm till SOS	14:22:45	
Automatiskt brandlarm besvarat	14:22:49	4 sek
Adressen fastställd	Sker med automatik vid larm	---
Litet larm stn 100	14:22:51	6 sek
Larm Polis	14:23:04	19 sek
Larmsamtal till SOS från anläggningen	14:23:35	50 sek
Förlarm stn 100	Dras inte vid automatlarm	---
Larm Ambulans	14:23:57	1 min 13 sek
Larm IB	Fanns redan på plats	---
Larm IL	Larmas inte vid litet larm	---
Larm RCB	Larmas inte vid litet larm	---
Kvittens från första räddningsresurs	14:26:36	3 min 51 sek
Första enhet på plats	14:31:00	

Tidigare bränder

Vårdanläggningen har tidigare drabbats av ett flertal bränder och tillbud, vilket lett till att boendesprinkler av modell Q-fog installerats i flera lägenheter där personer i riskzonen bor.

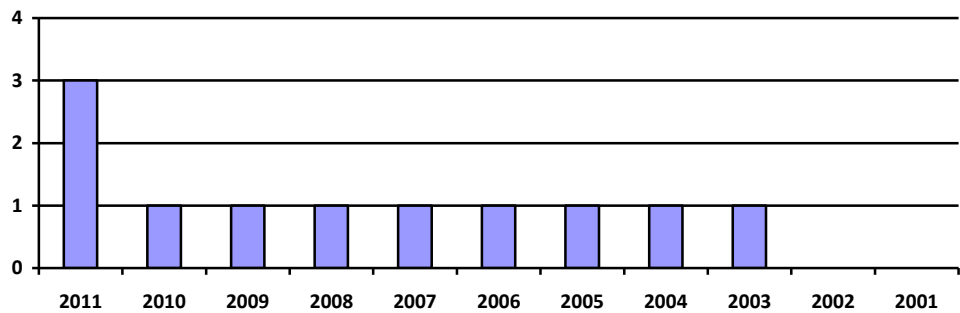

Fig 5: Antal bränder som drabbat anläggningen sedan 2001.

Den man som nu drabbades av branden är storrökare. Hans handikapp tillsammans med rökningen utgör en stor fara för brand genom tappade cigaretter eftersom mannen lätt somnar. Ett stort antal brännmärken kan ses runt om i mannens lägenhet. Så sent som 2011-02-13 löstes boendesprinklern ut i mannens lägenhet efter att en pizzakartong ovanpå spisen fattat eld. När personalen kom in i lägenheten efter larmet satt mannen blöt i sin stol med en hängande cigarettfimp i mungipan. Branden på spisen hade släckts av sprinklern.

Byggnadstekniskt brandskydd

Personer som inte själva kan förväntas agera om en brand inträffar behöver tekniska lösningar för att skyddas. I lägenheten fanns såväl automatiskt brandlarm i form av rökdetektorer och boendesprinkler. Den riskbedömning som gjordes då sprinklern installerades visade att risken för brand bedömdes som mycket stor i själva boendedelen av lägenheten. Att brand skulle uppstå i badrummet bedömdes som mindre sannolikt. Med tanke på mannens sjukdomshistoria och mängden tillbud och brännmärken i boendedelen var detta en mycket rimlig åtgärd ställt i förhållande till kostnaden för anskaffa sprinkler.

Beskrivning av händelsen Innan räddningstjänstens ankomst

Mannen ifråga var ”förbjuden” av personalen att röka i lägenheten. Eftersom mannen drabbats av en utlöst sprinkler 13 februari då pizzakartongen brann på spisen samtidigt som mannen skulle röka, tror man att mannen förknippade rökningen med att sprinklern löste ut och han blev blöt. Vid den nu aktuella branden har mannen gått in i badrummet och satt sig för att röka på toaletten. Inne på toaletten finns inget sprinklerhuvud. Mannen har troligtvis somnat och tappat cigaretten på kläderna.

När personalen uppmärksammar larmet brinner mannens hår och kläderna på överkroppen. Den vårdare som kommer först in på toaletten slår ner branden med sina händer innan ytterligare personal anländer med brandfilt. Mannen duschas därefter med vatten från duschen. Den personal som brännskadades uppger efteråt att han inte tänkte på varken dusch eller annat släckredskap, utan ville bara slå ner elden så fort som möjligt och då använde sina bara händer.

Sprinkleranläggningen stängs av personalen eftersom branden var släckt och vattnet ändå inte hade någon effekt inne på toaletten.

Utalarming

Samtidigt som det automatiska brandlarmet löser ut ringer personalen på boendet och berättar vad som hänt och att branden är släckt. Brandkåren åker fram till platsen för kontroll.

Framkörning

Ingen anmärkning.

Framkomst

Ingen anmärkning.

Omedelbara åtgärder

Ingen anmärkning.

Räddningsinsatsen

Eftersom branden var släckt och brandkåren meddelats om detta redan vid utalarmeringen behövdes ingen räddningsinsats.

Sjukvård

Ambulansen larmas normalt inte vid ett automatiskt brandlarm, men tack vare att personalen ringde in larmet till 112 kunde ambulans skickas med utan någon större fördröjning. Den vårdare som släckte branden med sina händer uppsökte sjukvård för behandling av sina brännskador.

Slutsats

Tack vare personalens snabba agerande förhindrades livshotande personskador. Att snabbt ringa 112 och berätta vad som hänt gjorde att ambulans kunde skickas utan större dröjsmål.

Den mobila sprinkleranläggningen som fanns i mannens rum var inte byggd för att skydda toaletten. Mannens beteende med rökning i sittmöbler och säng samt risk för brand i anslutning till spisen gjorde att en boendesprinkler installerades för att skydda boytorna i lägenheten.

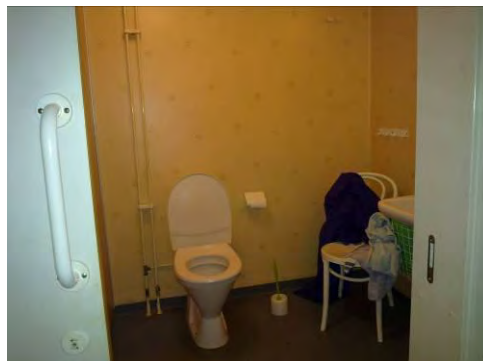

Fig 6: Toaletten där mannen hittades.

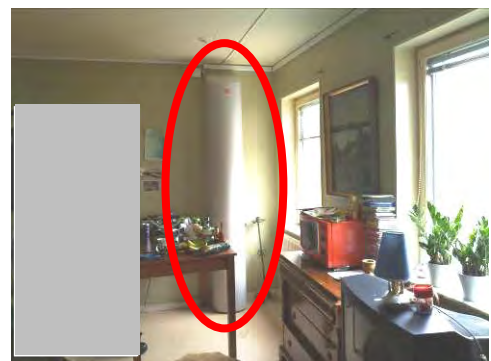

Fig 7: Vattentanken till sprinklern i köket

Fig 8: Sprinklerhuvudet placerat mitt emellan kök och sovrums.

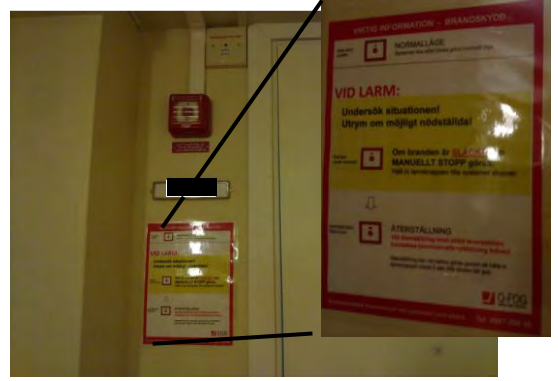

Fig 9: Utanför lägenhetsdörren finns larmknapp med återställning och instruktion.

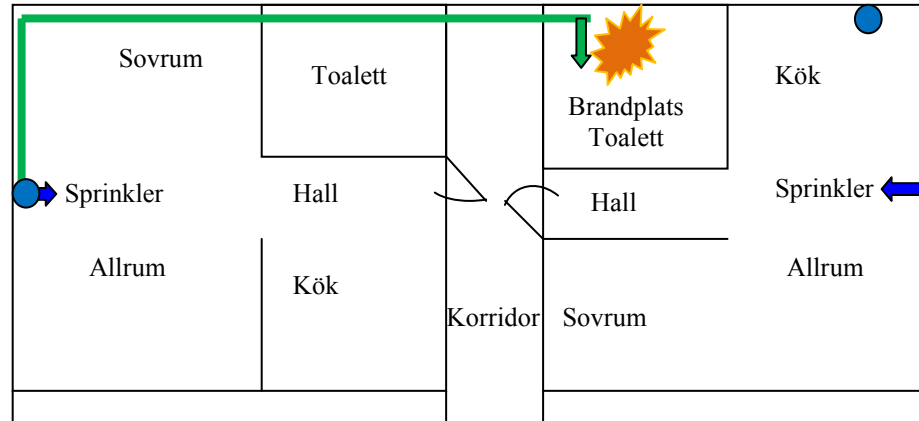

Fig 10: Mycket schematisk skiss över brandlägenheten samt intilliggande lägenhet med samma typ av boendesprinkler installerad. Sprinklerhuvudena är markerade med pilar. Vattentanken är markerad med blå cirkel. Förslaget på ny koppling från den branddrabbade lägenheten är markerat med grönt.

Ett förslag som tagits fram av sprinklerföretaget och Örebro Kommun är att korskoppla sprinklern från de båda lägenheterna för att kunna försörja fler sprinklerhuvuden med släckvatten. Båda lägenheterna skulle då kunna få fler än ett sprinklerhuvud och därmed bättre möjlighet att skydda även svåråtkomliga utrymmen. Att brand samtidigt skulle uppstå i båda lägenheterna ses som mer osannolikt än ett nytt scenario likt det som nu inträffade.

Erfarenheter och förslag

Utalarmering

Ingen anmärkning.

Räddningsinsats

Ingen räddningsinsats utfördes.

Samverkan med polisen

Ingen anmärkning.

Samverkan med landstinget

Ingen anmärkning.

Samverkan med övriga

Personalens agerande räddade sannolikt mannen från att erhålla livshotande skador. Personalen erhåller kontinuerlig utbildning i brandskydd enligt Örebro Kommuns rekommendationer. Att som personal utsättas för att åsynen av en person som brinner med öppna lågor är mycket traumatiskt och det kan vara svårt att begära att personalen trots utbildning ska agera helt rationellt. Den vårdare som var först inne hos mannen uppgav i efterhand att han egentligen borde använt duschen direkt, men att han agerade utan att tänka och ville bara slå bort flammorna från mannen. Mycket kort efter anlände ytterligare personal med brandfilt och man duschade sedan mannen med duschslangen.

Förslag till åtgärder

Mannen kommer sannolikt att fortsätta röka i lägenheten och använda spisen på samma sätt som tidigare. Att förse lägenheten med fler sprinklerhuvuden kan vara ett bra sätt att utöka skyddet eftersom mannen på grund av sitt handikapp saknar förmåga att agera rationellt när något inträffar.

Vårdpersonalen behöver fortsatt kontinuerlig brandutbildning för att kunna upprätthålla kompetensen då något inträffar.